

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Lubomíra Velce a soudkyň Mgr. Pavly Polednové a JUDr. Zuzany Sváčkové ve věci

žalobkyně: **Unie obhájců České republiky, z. s.**, IČO 02926911
sídlem Sokolská 1788/60, 120 00 Praha 2
zastoupená advokátem JUDr. Petrem Svobodou
sídlem Havlíčkova 1680/132, 110 00 Praha 1

proti
žalované: **Česká republika – Ministerstvo financí**, IČO 00006947
sídlem Letenská 525/15, 118 00 Praha 1

o zaplacení 180 000 Kč s příslušenstvím, k odvolání žalobkyně a žalované proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 1 ze dne 4. září 2024, č. j. 18 C 157/2023-64,

takto:

- I.** Rozsudek soudu prvního stupně **se** v zamítavém výroku o věci samé I. **potvrzuje**.
- II.** Ve vyhovujícím výroku o věci samé II. **se** rozsudek soudu prvního stupně **mění** tak, že se žaloba, co do žalobního požadavku na zaplacení částky 21 000 Kč s úrokem z prodlení ve výši 15 % ročně z částky 21 000 Kč od 6. 4. 2023 do zaplacení, zamítá.
- III.** Žalobkyně **je povinna** zaplatit žalované plnou náhradu nákladů řízení před soudy obou stupňů ve výši **2 400 Kč** do 3 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Shodu s prvopisem potvrzuje I. J.

Odůvodnění:

1. Napadeným rozsudkem soud prvního stupně zamítl žalobu v části, ve které se žalobkyně domáhala zaplacení částky 159 000 Kč a úroku z prodlení ve výši 15 % ročně z částky 180 000 Kč od 6. 4. 2023 do 6. 10. 2023 a úroku z prodlení ve výši 15 % ročně z částky 159 000 Kč od 7. 10. 2023 do zaplacení (výrok I.), uložil žalované povinnost zaplatit žalobkyni částku 21 000 Kč s úrokem z prodlení ve výši 15 % ročně z částky 21 000 Kč od 6. 4. 2023 do zaplacení, a to do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku (výrok II.) a uložil žalované povinnost zaplatit žalobkyni náhradu nákladů řízení v částce 30 798 Kč, a to do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám právního zástupce žalobkyně (výrok III.).
2. Soud prvního stupně takto rozhodl o žalobě, kterou se žalobkyně domáhala na žalované zaplacení částky 180 000 Kč s příslušenstvím z titulu peněžitého zadostiučinění za nemajetkovou újmu, která jí vznikla nepřiměřenou délkou řízení o poskytnutí informací podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím (dále jen „zákon č. 106/1999 Sb.“). Tvrdila, že požádala Českou televizi o poskytnutí informací žádostí ze dne 9. 7. 2017, v níž formulovala čtyři dotazy: 1. kolikrát byl do pořadu Otázky Václava Moravce v období od 1. 1. 2012 do 22. 6. 2017 pozván a) státní zástupce, b) soudce, c) advokát; 2. v kolika případech byl advokát v pořadu Otázky Václava Moravce v období od 1. 1. 2012 do 22. 6. 2017 přítomný společně s a) státním zástupcem, b) soudcem, c) státním zástupcem a soudcem; 3. kolik pořadu Otázky Václava Moravce v období od 1. 1. 2012 do 22. 6. 2017 bylo publikováno k tématům justice, státní zastupitelství, advokacie, trestní řízení a trestní kauzy; jaká byla účast hostů k výše uvedeným tématům z hlediska jejich odborného zařazení (státní zástupce, soudce, advokát, příslušník Policie ČR a další); 4. kolikrát byly hosty pořadu Otázky Václava Moravce v období od 1. 1. 2012 do 22. 6. 2017 a) vrchní státní zástupkyně v Praze Lenka Bradáčová, b) vrchní státní zástupce v Olomouci Ivo Ištván, c) nejvyšší státní zástupce Pavel Zeman, d) předseda České advokátní komory nebo jiný významný reprezentant této stavovské organizace (dále také jeno „otázky č. 1, 2, 3, 4“). Česká televize požadované informace žalobkyni neposkytla, a proto se žalobkyně domáhala jejich poskytnutí v následných soudních řízeních u správních soudů, přičemž konečným způsobem bylo rozhodnuto Nejvyšším správním soudem v průběhu řízení v této věci v červnu 2024.
3. Žalovaná se žalobou nesouhlasila a navrhovala, aby byla v celém rozsahu zamítnuta. Zpochybňovala, že by příslušnou organizační složkou, která je v této věci oprávněná za ni jednat, bylo Ministerstvo financí, a argumentovala ve prospěch závěru, že příslušnou organizační složkou je Ministerstvo kultury. Nadto namítala, že význam posuzovaného řízení pro žalobkyni byl nicotný, a tudíž lze za dostatečnou kompenzaci vzniklé újmy považovat konstatování porušení práva a omluvu, které již byly žalobkyni v rámci předběžného projednání jejího nároku poskytnuty.
4. Soud prvního stupně si na základě provedeného dokazování a nesporných tvrzení účastníků opatřil podrobná skutková zjištění k průběhu posuzovaného řízení, k časové posloupnosti a podstatnému obsahu úkonů účastníků i ve věci rozhodujících úřadů. Vyšel zejména ze zjištění, že posuzované řízení bylo zahájeno dne 9. 7. 2017, kdy žalobkyně požádala Českou televizi o poskytnutí informací v rámci odpovědí na čtyři shora specifikované dotazy, a skončeno bylo dne 17. 6. 2024 doručením rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 6. 2024, č. j. 7 As 29/2023-32. Současně měl za prokázané, že nejistota žalobkyně ohledně výsledku řízení ve vztahu k otázce č. 1 skončila rozhodnutím České televize z 20. 10. 2023, doručením žalobkyni 24. 10. 2023, kterým Česká televize poskytnutí informací na základě otázky č. 1 odmítla. Nejistota žalobkyně ohledně výsledku řízení ve vztahu k otázkám č. 2 a 4. skončila vydáním usnesení Ústavního soudu ze dne 7. 2. 2023, sp. zn. I. ÚS 3389/22, kterým byla odmítnuta ústavní stížnost žalobkyně podaná proti rozsudku Nejvyššího správního soudu z 6. 10. 2022, č. j. 3 As 414/2021-34. Rozsudkem Nejvyššího správního soudu z 6. 10. 2022, č. j. 3 As 414/2021-34 byla přitom

Shodu s prvopisem potvrzuje I. J.

zamítnuta kasační stížnost žalobkyně podaná proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 2. 12. 2021, č. j. 10 A 182/2017-122, kterým byla zamítnuta žaloba žalobkyně podaná proti rozhodnutí generálního ředitele České televize, jímž byla odmítnuta žádost žalobkyně o poskytnutí informací dle otázek č. 2. a 4. Dále měl soud prvního stupně za prokázané, že doručením rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 6. 2024, č. j. 7 As 29/2023-32 žalobkyni dne 17. 6. 2024 skončila nejistota žalobkyně ohledně výsledku řízení ve vztahu k otázce č. 3, respektive ohledně výsledku řízení ve vztahu ke všem otázkám formulovaným v žádosti o poskytnutí informací ze dne 9. 7. 2017. Uvedeným rozhodnutím Nejvyššího správního soudu byla zamítnuta kasační stížnost žalobkyně podaná proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 17. 1. 2023, sp. zn. 11 A 9/2022, jímž byla zamítnuta žaloba podaná žalobkyní proti rozhodnutí Úřadu pro ochranu osobních údajů ze dne 3. 2. 2022, č. j. ÚOOÚ-00345/22-2, jímž bylo potvrzeno rozhodnutí České televize z 21. 12. 2021, sp. zn. LP 317/2021 o odmítnutí poskytnout žalobkyni informace na základě otázky č. 3. V řízení před soudem prvního stupně bylo dále prokázano, že žalobkyně uplatnila u žalované svůj nárok na poskytnutí peněžitého zadostiučinění k předběžnému projednání dne 4. 4. 2023, respektive 7. 12. 2023. Žalovaná pak ve vyrozmění ze dne 3. 10. 2023 konstatovala porušení práva žalobkyně na projednání věci v přiměřené lhůtě a poskytla žalobkyni omluvu.

5. Zjištěný skutkový stav hodnotil soud prvního stupně po právní stránce dle zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem a o změně zákona České národní rady č. 358/1992 Sb. a o notářích a jejich činnosti (dále jen „zákon č. 82/1998 Sb.“), zákona č. 106/1999 Sb. a zákona č. 439/1991 Sb., o České televizi. Při hodnocení otázky, která organizační složka je v dané věci příslušná za stát jednat, vzal v úvahu specifickou situaci, kdy o informace byla požádána Česká televize, která není orgánem veřejné správy, nýbrž právnickou osobou sui generis. Dospěl k závěru, že Česká televize patří mezi subjekty, které jsou povinné poskytovat informace dle zákona č. 106/1999 Sb., a proto žadatelé o poskytnutí informací ze strany České televize musí mít stejná práva a povinnosti jako žadatelé požadující informaci u orgánů veřejné správy. Na tomto základě tedy dovodil, že pokud Česká televize porušila povinnost podat řádně a včas informaci dle zákona č. 106/1999 Sb., je stát ve smyslu zákona č. 82/1998 Sb., odpovědný za újmu, která žadateli vznikne nepřiměřenou délkou řízení. Současně přihlédl k nezávislému postavení České televize a uzavřel, že neexistuje žádný úřad odvětví státní správy, do jehož působnosti by Česká televize obecně spadala, byť ve vztahu k některým konkrétně vymezeným povinnostem podléhá doзору ze strany Ministerstva kultury, Rady pro rozhlasové a televizní vysílání či Úřadu pro ochranu osobních údajů. Za tohoto stavu, kdy dle soudu prvního stupně nelze příslušnou organizační složku určit dle § 6 odst. 3 zákona č. 82/1998 Sb., nezbývá, než za příslušnou organizační složku považovat ve smyslu § 6 odst. 4 zákona č. 82/1998 Sb. Ministerstvo financí, jež je nadáno zbytkovou odpovědností v případech, kdy příslušný orgán určit nelze. Soud prvního stupně dále vzal v úvahu, že předmět posuzovaného řízení se dotýká základního práva žalobkyně na informace, a tudíž se jedná o řízení, na něž dopadá článek 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, respektive článek 38 odst. 1 Listiny základních práv a svobod, a jeho účastníci mají právo na projednání věci v přiměřené době. Současně uzavřel, že předmětné řízení o poskytnutí informací trvající od 9. 7. 2017 do 17. 6. 2024 je třeba posoudit jako nepřiměřeně dlouhé, a to zejména s přihlédnutím k tomu, že předmětem řízení bylo pouze posuzování právních otázek a nebylo nutné zjišťovat skutkový stav věci. Dospěl k závěru, že se jedná o nesprávný úřední postup podle § 13 odst. 1 věta třetí zákona č. 82/1998 Sb., kdy je vznik nemajetkové újmy v důsledku nepřiměřené délky řízení presumován. Vyjádřil přesvědčení, že s ohledem na závažnost újmy a okolnosti jejího vzniku je namíste k odškodnění újmy přiznat žalobkyni zadostiučinění v peněžité formě. Při stanovení výše peněžitého zadostiučinění pak s poukazem na závěry vyplývající ze Stanoviska občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu České republiky ze dne 13. 4. 2011 sp. zn. Cpjn 206/2010 (dále jen „Stanovisko Cpjn 206/2010“) vyšel ze základní částky odškodnění ve výši

Shodu s prvopisem potvrzuje I. J.

15 000 Kč za rok řízení, respektive v poloviční výši za první dva roky řízení, a na tomto základě vyčíslil základní částku za celkovou délku řízení ve výši 90 000 Kč. Následně hodnotil kritéria dle § 31a odst. 3 písm. b) až e) zákona č. 82/1998 Sb. a dospěl k závěru, že je na místě základní částku modifikovat zvýšením o 13 % dle kritéria postupu orgánu veřejné moci a současně snížením o 90 % v důsledku podstatně sníženého významu předmětu řízení pro žalobkyni. Důvody pro modifikaci základní částky zadostiučinění ve smyslu kritéria složitosti řízení a postupu žalobkyně v řízení neshledal. V rámci kritéria postupu orgánů veřejné moci přitom zohlednil zejména dlouhodobou nečinnost České televize a Městského soudu v Praze, jakož i to, že rozhodnutí České televize byla v průběhu řízení rušena pro nepřezkoumatelnost. V případě významu posuzovaného řízení pro žalobkyni pak vzal v úvahu, že se nejedná o řízení, u kterého by judikatura dovozovala vyšší význam předmětu řízení pro poškozeného. Zohlednil, že žalobkyně je právnickou osobou a specializuje se na oblast, již se žádost o poskytnutí informace dotýkala. Soud prvního stupně tedy žalobkyni uvěřil, že získání předmětných informací pro ni mohlo být podstatné, nicméně současně vzal v úvahu závěry v řízení rozhodujících správních soudů, z nichž plyne, že žalobkyně se dožadovala informací, které byly zveřejněny a mohla si je tak zjistit podstatně jednodušeji než vedením soudních sporů. Z uvedených důvodů pak soud prvního stupně základní částku zadostiučinění výsledně snížil o 77 % na částku 20 700 Kč, kterou po zaokrouhlení na 21 000 Kč považoval za adekvátní odškodnění nemajetkové újmy žalobkyně. S poukazem na judikaturu Nejvyššího soudu přitom neshledal důvody při stanovení výše peněžitého zadostiučinění zohlednit inflaci. Na základě uvedeného tedy soud žalobě co do částky 21 000 Kč s příslušenstvím v podobě zákonných úroků z prodlení vyhověl a ve zbytku žalobu zamítl. O náhradě nákladů řízení pak rozhodl tak, že v řízení částečně úspěšné žalobkyni přiznal plnou náhradu nákladů řízení, když rozhodnutí o výši přiznaného peněžitého plnění záviselo na úvaze soudu.

6. Proti rozsudku soudu prvního stupně podala žalobkyně i žalovaná odvolání. Žalobkyně po upřesnění při jednání před odvolacím soudem směřovala své odvolání do zamítavého výroku o věci samé I. Naproti tomu žalovaná odvoláním brojila proti vyhovujícímu výroku o věci samé II. a nákladovému výroku III.
7. Žalobkyně v odvolání namítala nesprávnost výše přiznané relutární náhrady a postupu soudu prvního stupně, pokud náhradu nenavýšil o inflaci. Uvedla, že jí není zřejmé, proč je za období, kdy docházelo v posuzovaném řízení ke zcela jasným průtahům snížena základní částka na polovinu. Za nesprávný označila závěr soudu prvního stupně, že se dožadovala poskytnutí informací, které byly zveřejněny a mohla si je tak zjistit podstatně jednodušeji než vedením soudním sporů, respektive že vedla spor pro spor. Poukazovala na to, že soud prvního stupně v uvedeném směru vycházel z odůvodnění rozhodnutí správních soudů, které však rozhodovaly jen o některých otázkách, které ve své žádosti o poskytnutí informací formulovala. Uvedla, že uvedená rozhodnutí se netýkají informací vztahujících se k otázce č. 1, kterou si nemohla žádným způsobem opatřit, neboť jimi disponovala pouze dramaturgie pořadu, a tedy povinný subjekt. Zdůraznila, že ji nezajímala jen informace o tom, kteří hosté se pořadu Otázky Václava Moravce zúčastnili, ale také informace o tom, kteří hosté byli pozváni a třeba pozvání nepřijali. Uvedla, že ji samozřejmě obecně bylo známo, že zástupci obhajoby (a advokacie) nejsou do zmíněného pořadu zváni, ale bylo pro ni stěžejní zajistit nápravu situace a pluralitu Českou televizí prezentovaných názorů. Zdůraznila, že význam posuzovaného řízení byl pro ni zcela zásadní. Vyjádřila přesvědčení, že je povinností České televize předmětné informace evidovat, neboť pouze toto umožňuje kontrolu, zda je zachována pluralita zvaných hostů. Poukázala na to, že z odůvodnění rozhodnutí správních soudů i napadeného rozhodnutí soudu prvního stupně je zřejmé, že zmíněné soudy nechápou, jaký význam má její činnost z hlediska demokracie a právního státu. Z tohoto důvodu dle žalobkyně nelze považovat redukci stanoveného zadostiučinění o 90 % za správnou a odůvodněnou. Současně s poukazem na nález Ústavního soudu ze dne 17. 8. 2021, sp. zn. III. ÚS 1303/21 vyjádřila názor, že soud prvního stupně měl

Shodu s prvopisem potvrzuje I. J.

při rozhodování o výši peněžitého zadostiučinění zohlednit inflaci. Z uvedených důvodů pak navrhla, aby odvolací soud rozsudek soudu prvního stupně změnil tak, že žalobě zcela vyhoví, eventuálně, aby jej zrušil a věc vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

8. Žalovaná v odvolání vyjádřila nesouhlas se závěrem soudu prvního stupně o tom, že příslušnou organizační složkou jednající v této věci za stát je Ministerstvo financí. Argumentovala ve prospěch závěru, že příslušnou organizační složkou je Ministerstvo kultury. Za podstatný v tomto ohledu označila obsah požadované informace, tj. že se dotazy žalobkyně v žádosti o informace týkaly pořadu Otázky Václava Moravce, a tedy svým obsahem spadají do působnosti Ministerstva kultury. Upozornila, že jednání s nesprávnou organizační složkou státu je závažnou vadou, která by měla vést ke zrušení napadeného rozsudku v odvolacím řízení. Dále poukázala na to, že žalobkyni bylo přinejmenším ve značném rozsahu známo personální složení hostů pořadu Otázky Václava Moravce, a tudíž byla pro fungování žalobkyně zcela nepodstatná odpověď České televize. Již z tohoto důvodu lze dovozovat nicotný význam posuzovaného řízení pro žalobkyni. Souhlasila s argumentací soudu prvního stupně týkající se skutečností snižujících význam posuzovaného řízení pro žalobkyni, nicméně vyjádřila názor, že za situace, kdy byl význam posuzovaného řízení pro žalobkyni nepatrný (nicotný), nejsou dány důvody pro to, aby jí byla přiznána relativní satisfakce. Na podporu svého závěru citovala závěry vyplývající z rozhodnutí Nejvyššího správního soudu vydaných v průběhu posuzovaného řízení a zdůraznila, že žalobkyně se dožadovala poskytnutí informací, které bylo možno získat z volně dostupných zdrojů, respektive z veřejných podkladových informací. Namítala rovněž, že hledisko smysluplnosti sporu by mělo hrát významnou roli při rozhodování o náhradě nákladů řízení. Upozornila, že ve vyrozumění ze dne 3. 10. 2023 žalovaná konstatovala porušení práva žalobkyně a poskytla jí omluvu, přičemž žalobkyně přesto zahájila řízení v tomto nicotném sporu. Vyjádřila názor, že náklady žalobkyně vzniklé v tomto řízení nelze považovat za účelně vynaložené, a tudíž by jí neměla být přiznána náhrada nákladů řízení. Z uvedených důvodů žalovaná navrhla, aby odvolací soud napadený rozsudek zrušil a věc vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení, popřípadě, aby rozsudek soudu prvního stupně ve vyhovujícím výroku o věci samé změnil tak, že žalobu zamítne, a současně jí přizná náhradu nákladů řízení před soudy obou stupňů.
9. Ve vyjádření k odvolání žalobkyně žalovaná zopakovala svou odvolací argumentaci a setrvala na svém odvolacím návrhu. Odvolání žalobkyně označila za nedůvodné a poukázala na to, že soud prvního stupně při stanovení výše peněžitého zadostiučinění, výpočtu základní částky a nezohlednění inflace postupoval v souladu se Stanoviskem CjJn 206/2010 a konstantní judikaturou vyšších soudů. Zopakovala, že význam posuzovaného řízení pro žalobkyni byl v podstatě nicotný, a za této situace není dán důvod pro přiznání relativní satisfakce. Vyjádřila přesvědčení, že již poskytnuté konstatování porušení práva žalobkyně a omluva jsou zcela dostatečným způsobem odškodnění její nemajetkové újmy.
10. Odvolací soud přezkoumal podle § 212 a § 212a zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád (dále jen „o.s.ř.“) napadený rozsudek soudu prvního stupně i řízení, které jeho vydání předcházelo. Poté dospěl k závěru, že odvolání žalované je důvodné, naopak odvolání žalobkyně opodstatněným neshledal.
11. Soud prvního stupně si pro své rozhodnutí opatřil dostatek skutkových zjištění a vyšel ze správně zjištěného skutkového stavu věci, který se stal podkladem i pro rozhodnutí odvolacího soudu. Zjištěný skutkový stav hodnotil soud prvního stupně v zásadě správně také po právní stránce, přičemž odvolací soud shledává důvody pro částečnou změnu napadeného rozhodnutí pouze z důvodu odlišného názoru na hodnocení významu předmětu posuzovaného řízení pro žalobkyni.
12. Pochybení neshledal odvolací soud v postupu soudu prvního stupně, pokud v řízení jednal s Ministerstvem financí jako s příslušnou organizační složkou státu. Odvolací soud souhlasí

Shodu s prvopisem potvrzuje I. J.

s argumentací soudu prvního stupně, na jejímž základě odmítl námitky žalované v tom smyslu, že příslušnou organizační složkou je Ministerstvo kultury, a je ve shodě se soudem prvního stupně v názoru, že s ohledem na specifické právní postavení České televize jako veřejnoprávní instituce, která nevykonává státní správu, nelze určit příslušný úřad, respektive jednající organizační složku státu podle § 6 odst. 3 zákona č. 82/1998 Sb., a tudíž je opodstatněn závěr, že v této věci podle § 6 odst. 4 zákona č. 82/1998 Sb. jedná za stát Ministerstvo financí.

13. Žalobkyně se podanou žalobou domáhá náhrady nemajetkové újmy, která jí byla způsobena nesprávným úředním postupem spočívajícím v nepřiměřené délce řízení o poskytnutí informací dle zákona č. 106/1999 Sb. vedeným před Českou televizí a navazujících soudních řízení vedených před správními soudy. Předmět posuzovaného řízení se dotýká základního práva na žalobkyně na informace dle čl. 17 Listiny základních práv a svobod (srovnej nálezy Ústavního soudu ze dne 14. 10. 2020, sp. zn. II. ÚS 570/20 nebo rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 7. 9. 2021, sp. zn. 30 Cdo 2870/2020). Ve smyslu ustálené judikatury se tak jedná o řízení, na něž dopadá článek 6 odst. 1 Úmluvy, respektive článek 38 odst. 1 Listiny, a jeho účastníci mají právo na projednání věci v přiměřené době (srovnej rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 9. 12. 2020, sp. zn. 31 Cdo 2402/2020). Na posuzované řízení lze tedy aplikovat závěry vyplývající ze Stanoviska občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu České republiky ze dne 13. 4. 2011 sp. zn. Cpjn 206/2010 (dále jen „Stanovisko Cpjn 206/2010“) a uplatní se rovněž vyvratitelná domněnka vzniku nemajetkové újmy v důsledku nepřiměřené délky řízení.
14. Odvolací soud shledává správným závěr soudu prvního stupně, že délku posuzovaného řízení lze hodnotit jako nepřiměřenou, když na jeho celkové délce v trvání sedmi let (od 9. 7. 2017 do 17. 6. 2024) se nezanedbatelným způsobem podílely skutečnosti přičitatelné státu, a to neodůvodněná dlouhodobá nečinnost České televize a Městského soudu v Praze, jakož i nutnost rušit rozhodnutí České televize pro nepřezkoumatelnost. Současně se celková doba řízení s ohledem na jeho složitost a předmět jeví jako nepřijatelná. Lze tedy ve shodě se soudem prvního stupně uzavřít, že v posuzovaném řízení došlo k porušení povinnosti vydat rozhodnutí v přiměřené lhůtě, a tedy k nesprávnému úřednímu postupu ve smyslu § 13 odst. 1 zákona č. 82/1998 Sb., v jehož důsledku žalobkyni vznikla presumovaná nemajetková újma, za kterou jí podle § 31a zákona č. 89/1998 Sb. náleží přiměřené zadostiučinění.
15. Při rozhodování o přiměřeném zadostiučinění za nepřiměřenou délku řízení se judikatura ustálila v názoru, že dospěje-li soud k závěru o porušení práva účastníka na projednání věci v přiměřené lhůtě a tím tedy k závěru o nesprávném úředním postupu ve smyslu § 13 odst. 1 věta druhá a třetí zákona č. 82/1998 Sb., je na místě, aby s přihlédnutím ke kritériím uvedeným v § 31a odst. 3 zákona č. 82/1998 Sb. stanovil odpovídající odškodnění v penězích. Pouze ve výjimečných případech, kdy je újma způsobená poškozenému zanedbatelná, lze uvažovat o jejím nahrazení formou konstatování porušení daného práva. Pouhé konstatování porušení práva na vydání rozhodnutí v přiměřené době postačí například tehdy, byla-li délka řízení v nezanedbatelné míře způsobena vlastním chováním poškozeného, nebo byl-li význam předmětu řízení pro poškozeného pouze nepatrný, a celkově tak lze uzavřít, že doba řízení nemohla nikterak negativně zasáhnout psychickou sféru žalobce (srovnej rozsudek Nejvyššího soudu z 26. 5. 2020 sp. zn. 30 Cdo 4024/2019). Současně z konstantní judikatury plyne závěr, že konstatování porušení práva je plnohodnotnou formou zadostiučinění, předpokládanou ustanovením § 31a odst. 2 zákona č. 82/1998 Sb., kterou není na místě žádným způsobem bagatelizovat. Právní úprava stanoví určitá pravidla, podle kterých musí soud (případně již příslušný orgán v rámci předběžného projednání nároku) při stanovení formy zadostiučinění postupovat, a to s ohledem na přiměřenost zadostiučinění vzniklé nemajetkové újmě. Forma peněžité satisfakce přichází do úvahy jako prostředek odškodnění závažné nemajetkové újmy za současného splnění dvou podmínek, a sice že nemajetkovou újmu nebylo možno nahradit jiným způsobem a konstatování porušení práva se samo o sobě nejevilo jako dostatečné. Soud tedy rozhodne o konkrétní formě zadostiučinění podle pořadí určeného v ustanovení § 31a odst. 2 zákona za současného

Shodu s prvopisem potvrzuje I. J.

posouzení přiměřenosti zvolené formy zadostiučinění utrpěné nemajetkové újmy (srovnej usnesení Nejvyššího soudu z 27. 12. 2012 sp. zn. 30 Cdo 3076/2012).

16. Soud prvního stupně v projednávané věci považoval za odpovídající prostředek odškodnění nemajetkové újmy žalobců zadostiučinění v peněžité formě s tím, že žalovanou již poskytnutá morální satisfakce v podobě konstatování porušení práva a omluvy se nejeví jako dostatečné odškodnění. Odvolací soud je nicméně na rozdíl od soudu prvního stupně toho názoru, že v daném případě je dána výjimečná okolnost, s níž judikatura spojuje možnost kompenzovat újmu způsobenou nepřiměřenou délkou řízení zadostiučiněním ve formě konstatování porušení práva, přičemž tato okolnost je dána tím, že význam předmětu posuzovaného řízení pro žalobkyni je pouze nepatrný.
17. Účelem poskytnutí zadostiučinění za nemajetkovou újmu způsobenou nesprávným úředním postupem ve smyslu § 13 odst. 1 věta druhá a třetí zákona č. 82/1998 Sb. je odškodnit stav nejistoty ohledně výsledku řízení, v němž byl poškozený po nepřiměřeně dlouhou dobu udržován. Pokud se týče významu předmětu řízení pro poškozeného (§ 31a odst. 3 písm. e/ zákona č. 82/1998 Sb.), Nejvyšší soud dospěl ve své judikatuře k závěru, že u řízení, která již povahou svého předmětu mají pro jejich účastníky zvýšený význam (jako jsou např. věci trestní, věci péče o nezletilé, pracovněprávní spory, věci osobního stavu, sociálního zabezpečení a věci týkající se zdraví nebo života nebo taková řízení, která s přihlédnutím k vysokému věku účastníka nebo jeho zdravotnímu stavu je třeba vyřídit přednostně), se zvýšený význam předmětu řízení pro účastníka presumuje. Nejde-li o shora vyjmenované případy domněnky vyššího významu předmětu řízení pro poškozeného, je význam předmětu řízení pro něj standardní, pokud se v řízení neprokáže něco jiného (srovnej rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 29. 6. 2011, sp. zn. 30 Cdo 765/2010). V případě řízení o peněžité plnění lze prokázat, že mělo toto řízení pro účastníka vysoký, nebo naopak nízký význam. Na význam řízení bude mít zpravidla vliv výše částky, o níž se předmětné řízení vede. Při posuzování významu předmětu řízení pro poškozeného přitom nelze odhlédnout ani od příslušenství plnění, které je předmětem řízení, a tedy ani od nákladů řízení. Vždy je třeba zohlednit celý předmět řízení z hlediska jeho významu, tj. vše, co je v daném řízení pro poškozeného v sázce (srovnej rozsudek Nejvyššího soudu z 29. 6. 2018 sp. zn. 30 Cdo 2490/2016).
18. V projednávané věci se nejedná o případ, u kterého by bylo možno dovozovat domněnku vyššího významu předmětu řízení pro poškozeného. Při úvaze o významu posuzovaného řízení pro žalobkyni je pak ve smyslu citované judikatury nutno zvážit, co bylo pro žalobkyni jako poškození v daném řízení tak zvaně v sázce. Z uvedeného důvodu nelze odhlédnout od povahy a obsahu informací, jejichž poskytnutí se v posuzovaném řízení domáhala. Nelze tedy pominout, že v případě požadavku odpovědi na otázku č. 1 se žalobkyně domáhala poskytnutí informace, která neexistuje a se kterou není ani Česká televize povinna disponovat, když nemá právní povinnost vést záznamy o zvaní hostů do diskusních pořadů a evidenci o zvaných hostech do pořadu Otázky Václava Moravce nevede. V případě požadavku odpovědi na otázky č. 2, 3, 4 se pak žalobkyně domáhala poskytnutí informací, které bylo možné získat z veřejných podkladových informací, tj. ze zveřejněných informací ve smyslu § 3 odst. 5 zákona č. 106/1999 Sb. Nejvyšší správní soud přitom dospěl k závěru, že žalobkyně de facto požadovala vytvoření nové analýzy pořadů Otázky Václava Moravce za vymezené několikaleté období z hlediska témat a profesního zařazení jednotlivých přítomných hostů, které by vyžadovala určitou hodnotící úvahu. Bylo by třeba hodnotit, nakolik konkrétní obsah jednotlivého odvysílaného dílu odpovídal některému z témat vymezených žalobkyní a v případě jeho porušení pod některé z žádaných témat dále hodnotit, v jaké funkci jednotliví hosté konkrétního pořadu vystupovali. Nejednalo by se o pouhé mechanické vyhledávání ve zdrojových informacích, ale o vytvoření analýzy pořadu Otázky Václava Moravce, kterou neměla Česká televize právní povinnost jako novou informaci vytvářet. Žalobkyni přitom nic nebránilo, aby si za účelem případné kontroly činnosti České televize

vypracovala analýzu pořadu Otázky Václava Moravce (tj. zveřejněných informací) sám (srovnej rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 6. 2024, č. j. 7 As 29/2023-32).

19. Z uvedeného v poměrech nyní projednávané věci plyne, že nejistota žalobkyně ohledně výsledku posuzovaného řízení se v zásadě omezovala na nejistotu ohledně toho, zda Česká televize vyhoví její žádosti a poskytne jí informace, k jejichž poskytnutí není povinna, nebo, zda si bude muset požadovanou analýzu týkající se pořadu Otázky Václava Moravce na podkladě veřejně dostupných podkladových informací vytvořit sama. Nadto sama v odvolání uvedla, že ji obecně bylo známo profesní složení hostů jmenovaného pořadu, respektive to, že zástupci obhajoby (a advokacie) nejsou do zmíněného pořadu zváni. Odvolací soud je tedy toho názoru, že s ohledem na uvedené konkrétní okolnosti dané věci, předmět posuzovaného řízení a míry nejistoty, ve které byla žalobkyně v jeho průběhu udržována, nemohla délka řízení zjevně nijak významně zasáhnout její sféru, činnost a deklarované cíle v oblasti zajišťování plurality Českou televizí prezentovaných názorů. Uvedené opodstatňuje závěr, že význam posuzovaného řízení pro žalobkyni nemůže být vyšší než nepatrný. Za této situace je ve smyslu citované judikatury způsobilým prostředkem odškodnění presumované nemajetkové újmy žalobkyně konstatování porušení práva na projednání věci v přiměřené lhůtě, které již bylo žalobkyni ze strany žalované spolu s omluvou jako dalším prostředkem morální satisfakce poskytnuto.
20. Lze tedy uzavřít, že žalovanou poskytnuté zadostiučinění v podobě konstatování porušení práva a omluvy je s ohledem na konkrétní okolnosti daného případu a zejména nepatrný význam posuzovaného řízení pro žalobkyni přiměřenou a spravedlivou formu odškodnění její nemajetkové újmy, kompenzující účinně stav nejistoty, ve které byla nepřiměřeně dlouhým řízením udržována. Za tohoto stavu tedy nelze požadavek žalobkyně na poskytnutí zadostiučinění v peněžité formě považovat za opodstatněný.
21. Z uvedených důvodů odvolací soud podle § 219 o.s.ř. rozsudek soudu prvního stupně v zamítavém výroku o věci samé I. jako věcně správný potvrdil a ve vyhovujícím výroku o věci samé II. rozsudek soudu prvního stupně podle § 220 odst. 1 písm. a) o.s.ř. změnil tak, že žalobu co do žalobního požadavku na zaplacení částky 21 000 Kč s příslušenstvím zamítl.
22. Vzhledem k tomu, že odvolací soud změnil rozsudek soudu prvního stupně rozhodoval podle § 224 odst. 2 o.s.ř. o nákladech odvolacího řízení i o nákladech řízení u soudu prvního stupně. Vzhledem k tomu, že žalovaná byla v řízení před soudem prvního stupně i v odvolacím řízení plně procesně úspěšná, byla jí podle § 224 odst. 1 ve spojení s § 142 odst. 1 o.s.ř. přiznána plná náhrada nákladů řízení před soudy obou stupňů spočívajících v paušální náhradě hotových výdajů nezastoupeného účastníka dle vyhlášky č. 254/2015 Sb. Celková výše náhrada činí 2 400 Kč a sestává se z náhrady nákladů řízení před soudem prvního stupně ve výši 1 500 Kč, tj. 5 x paušální náhrada hotových výdajů 300 Kč dle § 2 odst. 3 vyhlášky č. 254/2015 Sb. za 5 úkonů (vyjádření z 18. 10. 2023, vyjádření z 22. 5. 2024, účast při ústním jednání konaném dne 15. 3. 2024, 13. 5. 2024 a 26. 8. 2014), a z náhrady nákladů odvolacího řízení ve výši 900 Kč, tj. 3 x paušální náhrada hotových výdajů 300 Kč dle § 2 odst. 3 vyhlášky č. 254/2015 Sb. za 3 úkony (odvolání do rozsudku, vyjádření k odvolání žalobkyně, účast při ústním jednání konaném dne 5. 2. 2025). Pro úplnost pak lze uvést, že byť předmětem řízení byl nárok žalobkyně na poskytnutí přiměřeného zadostiučinění za nemajetkovou újmu způsobenou nepřiměřenou délkou posuzovaného řízení, jehož forma a případná výše záleží na posouzení a úvaze soudu, a morální satisfakce v podobě konstatování porušení práva a omluvy byla žalovanou žalobkyni poskytnuta po zahájení řízení v této věci, nelze v daném případě žalobkyni považovat za procesně úspěšnou. V tomto ohledu totiž nelze odhlédnout od skutečnosti, že žalobkyně uplatnila nárok na poskytnutí přiměřeného zadostiučinění u žalované k předběžnému projednání dne 4. 4. 2023, přičemž žalovaná nárok žalobkyně předběžně projednala a poskytla žalobkyni zmíněnou morální satisfakci ve stanovené šestiměsíční lhůtě dle § 15 odst. 1 zákona č. 82/1998 Sb., a to v rámci vyrozumění ze dne 3. 10. 2023. Skutečnost, že se tak stalo v průběhu řízení vedeného v této věci pak byla způsobena tím, že žalobkyně uplatnila svůj nárok u soudu žalobou podanou dne 31. 8.

Shodu s prvopisem potvrzuje I. J.

2023, tj. ještě před uplynutím lhůty šesti měsíců dle § 15 odst. 1 zákona č. 82/1998 Sb., ve které byla žalovaná povinna přiznané zadostiučnění poskytnout.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat dovolání k Nejvyššímu soudu České republiky prostřednictvím soudu prvního stupně, ve lhůtě dvou měsíců od jeho doručení, jen za podmínek stanovených v § 237 o.s.ř.

Praha 5. února 2025

JUDr. Lubomír Velc v.r.
předseda senátu